

Kpt. Konrad Majcherski (1900 – 1989)

Notka biograficzna – wspomnienie

Konrad Henryk Majcherski urodził się 19 stycznia 1900 r. w Piotrkowie Trybunalskim, z rodziców Józefa Majcherskiego i Zofii z Basińskich. Ojciec był inżynierem dróg i mostów, budowniczym kolei warszawsko-wiedeńskiej, radnym miasta. Matka pochodziła z rodziny ziemiańskiej; zmarła gdy syn miał 4 lata. Rodzina zamieszkiwała we własnej kamienicy przy ul. Piłsudskiego – obecnie Wojska Polskiego 65. Konrad Majcherski początkowo pobierał nauki w domu, a następnie w państwowym Gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Piotrkowie, które ukończył w 1919 r.

Patriotyczne wychowanie sprawiło, że zgłosił się do wojska jako ochotnik 5 kwietnia 1919 r. Przebieg edukacji i służby wojskowej był następujący. Pierwszy przydział otrzymał do Batalionu Zapasowego 26 Pułku Piechoty w Nowo Radomsku, w którym od 20 czerwca 1919 odbył półroczne wyszkolenie rekruckie, potem kurs szkoły podoficerskiej (luty – maj 1920), a następnie kurs gimnastyczno – sportowy przy D.O.K w Piotrkowie, po którym został instruktorem wyszkolenia rekruckiego w macierzystym pułku (funkcję tę sprawował do 30 września 1920 r.). Miał predyspozycje do uprawiania i nauczania różnych dyscyplin sportowych: jazdy konnej, narciarstwa, tenisa, lekkiej atletyki, o czym świadczą dokumenty formalne i fotografie rodzinne. Następnie uczył się w Wielkopolskiej Szkole Podchorążych Piechoty w Bydgoszczy, gdzie 16 marca 1921 został mianowany podchorążym piechoty, uzyskując pochwałę korpusu oficerskiego za wytężoną pracę i wyniki. Przez kolejny rok, od 16 marca 1921 do 1 stycznia 1922, studiował w Centralnej Szkole Karabinów Maszynowych w Chełmnie, otrzymując dobrą opinię za kompetencje bojowe i instruktorskie oraz walory moralne. Od 6 sierpnia 1921 do 4 września 1923 służył w tej szkole jako dowódca plutonu, a od 5 września 1923 do 3 września 1924 był instruktorem w Centralnej Szkole Strzelniczej w Toruniu (powstałej z połączenia szkół wojskowych w tych miastach).

Równocześnie z zapisami do szkoły wojskowej, 25 marca 1921 Konrad Majcherski został ewidencyjnie przydzielony do 79 Pułku Piechoty w Słonimie na Wileńszczyźnie, gdzie w szarży podporucznika (od 1 sierpnia 1921) a potem porucznika (od 29 lipca 1923), służył od 4 września 1924 do 27 marca 1930, pełniąc różne funkcje (młodszego oficera, zastępcy dowódcy i dowódcy kompanii) w kilku oddziałach tego pułku (1, 2 i 3 kompanii ckm, 7 kompanii). W okresie od 31 stycznia do 5 kwietnia 1924 uczestniczył w kursie oficerów broni w Warszawie. W latach 30. XX w. (od 28 marca 1930 do 5 grudnia 1936), służył w 20 Batalionie Korpusu Ochrony Pogranicza jako dowódca kompanii i adiutant; najpierw w latach 1930 – 1932 w Nowo Święcianach, a w latach 1933 – 1936 w Postawach, gdzie prawdopodobnie pełnił funkcję komendanta powiatowego Przysposobienia Wojskowego. Od

6 grudnia 1936 roku był oficerem 25 Pułku Piechoty w Piotrkowie Tryb. – dowódcą 2 kompanii ckm, potem 6 kompanii strzeleckiej w II batalionie. Awans na kapitana otrzymał 19 marca 1938 roku. Z macierzystym pułkiem przeszedł przygotowania do wojny i kampanię wrześniową. W dniach 1 – 8 września 1939 r. kpt. Konrad Majcherski pełnił funkcję zastępcy oficera operacyjnego 25 Pułku Piechoty 7 Dywizji Piechoty, działających w ramach Armii „Kraków”.

Do niewoli niemieckiej został wzięty 8 września 1939 r. pod Mirowem k. Częstochowy. Był jeńcem w Dulagu B Lamsdorf (wrzesień 1939), Oflagu X A Itzehoe (wrzesień 1939 – styczeń 1941), gdzie nadano mu numer jeniecki 613/X A, Oflagu X A Sandbostel (11 stycznia 1941 – październik 1941), Oflagu X C Lübeck (29 października 1941 – kwiecień 1942), Oflagu II C Woldenberg (21 kwietnia 1942 – 25 stycznia 1945). Zachowała się jego korespondencja jeniecka opisująca życie w oflagach, zajęcia edukacyjne, kulturalne (spektakle teatralne, koncerty, wystawy), sportowe (treningi, zawody, igrzyska olimpijskie „za drutami”). W Oflagu II C Woldenberg uczył się języka niemieckiego, ukończył kurs pszczelarski, uczestniczył w tajnych szkoleniach wojskowych.

Kpt. Konrad Majcherski konno – powrót z manewrów 25 PP, Piotrków 1938 r.

Grupa oficerów w Oflagu X A Sandbostel, pierwszy z lewej – kpt. Konrad Majcherski, 1941 r.

Kpt. Konrad Majcherski powrócił z niewoli do domu w Piotrkowie 9 lutego 1945 r. Po dwóch miesiącach rekonwalescencji rozpoczął pracę jako robotnik, chcąc uniknąć prześladowań spotykających oficerów. Od kwietnia 1945 do 31 sierpnia 1946 pracował w Państwowej Fabryce Sklejek w Piotrkowie, najpierw jako brakarz, potem jako kierownik zaopatrzenia. Następnie, od września 1946 do lutego 1955 roku – jako starszy referent w hurtowni „ARGED” w Piotrkowie, a od marca 1955 do marca 1957 roku jako kierownik administracyjny w Zespole Przemysłu Rolnego w Niechcicach. Ze swoich obowiązków zawodowych wywiązywał się sumiennie, o czym świadczy otrzymany w 1954 r. dyplom uznania za pracę.

Od 1957 r. z powodu chorób serca i nerek był na rencie, potem na emeryturze. To niewątpliwe skutki ponad pięcioletniej niewoli w niemieckich obozach jenieckich. W okresie PRL w prywatnych kontaktach używał określenia „kapitan byłego Wojska Polskiego” lub „kpt. W.P. sprzed 1939 r.”, dodając informacje o służbie stałej i obecnym stanie spoczynku. W dokumentacji wojskowej są odnośne zapisy: „Od 20 czerwca 1919 do 25 stycznia 1945 roku – służba w wojsku”, „9 IX 39 – 25 I 45 niewola niemiecka”; „kpt. zawodowy z przed 1939 r., zdolny do służby liniowej, specjalność cywilna – urzędnik”. Nie został powołany do służby w odrodzonym Wojsku Polskim. Przeniesiony do rezerwy w stopniu kapitana 31 grudnia 1950 r., 1 października 1958 r. uznany za zdolnego do służby nieliniowej, a 1 stycznia 1961 r. zwolniony z powszechnego obowiązku wojskowego.

Historia rodzinna przedstawia się następująco. Zgodnie z przepisami musiał uzyskać zgodę na ślub od władz wojskowych, oceniających narzeczoną i jej rodzinę. Z uwagi na niską gażę oficerską wymagano też urzędowego oświadczenia ojca Józefa Majcherskiego o udzielaniu wsparcia finansowego synowi i jego rodzinie. Dnia 8 września 1925 r., w Kościele OO Dominikanów w Piotrkowie, Konrad Majcherski zawarł związek małżeński z Bronisławą Wróblewską, córką Teofila Wróblewskiego i Ludwiki Cecylii z Makowskich, piotrkowianką, absolwentką pensji Henryki Domańskiej. W lokalnej gazecie, w rubryce „osobiste”, odnotowano ślub oficera i podano informację: „Wracając z kościoła panna młoda złożyła swój bukiet ślubny na niedawno postawionej płycie Nieznanego Żołnierza”.

Dnia 2 listopada 1926 roku w Słonimie na Wileńszczyźnie urodziła się ich jedyna córka Barbara Eugenia Majcherska (moja Matka, żołnierz AK, dr laryngolog).

Przed wojną był odznaczony kilkoma orderami: Odznaką KOP za służbę graniczną, Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości, Medalem za ofiarną pracę w 1931, Państwową Odznaką Sportową w 1936, Medalem pamiątkowym Prezydenta Ignacego Mościckiego, a po wojnie – w 1958 roku Odznaką Grunwaldzką, w 1982 Medalem za Wojnę Obronną 1939 roku, w 1985 Krzyżem Kampanii Wrześniowej.

Kpt. Konrad Majcherski zmarł 27 grudnia 1989 roku w Łodzi, jest pochowany na Starym Cmentarzu w Piotrkowie, wraz z żoną Bronisławą, która odeszła wcześniej (1901-1979).

Swoje życie poświęcił rodzinie i ojczyźnie, jako kochający mąż, ojciec, dziadek i pradziadek, a przede wszystkim żołnierz respektujący hasło „Bóg, honor, Ojczyzna”. Utrzymywał kontakt z kolegami z 25 PP, o czym świadczy korespondencja, zawierająca zawsze rozważania o kampanii wrześniowej 1939 roku, przyczynach klęski, latach niewoli. Równocześnie był człowiekiem radosnym, mającym wiele zainteresowań literackich, muzycznych, sportowych. Nie mógł już jeździć konno, ale maszerował na spacerach, co dawało kontakt z naturą i poczucie wolności, tak ważne dla byłego jeńca żyjącego przez lata „za drutami”.

Fotografie z archiwum prywatnego Anny Matuchniak-Mystkowskiej wnuczki kpt. Konrada Majcherskiego ilustrują istotne momenty w Jego biografii: służbę wojskową, niewolę w niemieckich obozach jenieckich, życie rodzinne.

Konrad Majcherski z żoną Bronisławą i córką Barbarą. Piotrków Tryb. 1937

Oficer Wojska Polskiego
wojna 1939 r.

Kpt. Konrad Majcherski
jeniec wojenny 613/X A
Oflag X/A Itzehoe 1940 r.

mój Dziadek Radek 1966 r.

*Anna Matuchniak-Mystkowska,
Za drutami oflagów. Jeniec wojenny 613/ X A, CMJW, Opole 2016*